

פאר מקדושים

פגונים נדירים מספרים עתיקי יומין

פרשת פנחס

הנני נותן לו את בריתי שלום. (כה יב)

בגמרא מסכת סנהדרין (פב:) ששה נסים נעשו לו לפנחס, אחד שהיה לו לזמרי לפרוש ולא פירש, ואחד שהיה לו לדבר ולא דיבר וכו'. ובמדרשים איכא מ"ד עשרה נסים ואיכא מ"ד שנים עשר. וראיתי מכתב שכתב מוה"ר אברהם מדינה מרבני מצרים הקדמונים משם אחד קדוש, שזהו טעם לוא"ו דשלוש קטעא. לרמז הנסים שנעשו לפנחס ככולהו תנאי, דלמ"ד עשרה, ראש הוא"ו בקרא יו"ד, ולמ"ד שנים עשר לכך קטעא, לרמז שני ויין שהם שהם י"ב, ולתלמודין שהם ששה, הוא"ו כמספרה ששה. (פתח עינים להחיד"א, מסכת סנהדרין)

ונתתה מהודך עליו וגו'. (כז כ)

איתא בגמרא (ב"ב עה.) מהודך ולא כל הודך, זקנים שבאותו הדור אמרו פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה, אוי לה לאותה בושא אוי לה לאותה כלימה. ויש להבין מדוע דקדקו לומר זקנים שבאותו הדור אמרו וכו', והלא מסתמא גם הילדים שבאותו הדור אמרו כן כשראו פני משה שהיה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה. ותרין הרב הגדול נכד דודי מוה"ר אשר נר"ו אב"ד דק"ק וויזון (אביו של גאון עוזנו השאגת אריה) על פי מה שכתב רבינו חננאל, שכל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, לא קידשו את החודש על פי הראיה אלא על פי החשבון, משום שלא ראו את אור החמה ביום ולא את אור הלבנה בלילה, בגלל העננים שהיו מכסים את המחנה. ובהו מדוקדק שפיר הלשון שאמרו, זקנים שבאותו הדור אמרו פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה, אחר שכל ארבעים שנה שהיו במדבר לא ראו החמה או הלבנה, אבל כל אותן הנולדים במדבר לא ראו את החמה והלבנה מעולם, ואם כן מי היה יכול לידע זאת, אם לא הזקנים שהיו באותו הדור שעדיין זכרו את החמה והלבנה קודם שהיה להם ענני כבוד.

(נפתלי שבע רצון (המבורג תס"ח) ס"פ בהעלותך)

וביום הבכורים וגו', מקרא קודש יהיה לכם. (כח כו)

במסכת שבת (ל:) אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם הודיעני ה' קצי וכו', אמר לו בשבת תמות, אמר לו אמות בערב שבת, א"ל כי טוב יום בחצריך וגו' (תהלים פד יא). כל יומא דשבתא הוה יתיב וגריס כולי יומא, והוא יומא דבעי למינח נפשיה קם מלאך המות קמיה ולא יכיל ליה דלא הוה פסק פומיה מגירסא, אמר מאי אעביד ליה, הוה ליה בוסתנא אחורי ביתיה אתא מלאך המות סליק ובחיש באילני, נפק למיחזי הוה סליק בדרגא, איפחית דרגא מתותיה אישתיק ונח נפשיה. הנה דוד ידע כי בלימוד תורה יכול להציל עצמו, רק באשר אמר הקב"ה שבשבת ימות וכתב וקראת לשבת עונג וצריך לאכול ולהפסיק התורה, ועו"א אמות בע"ש, ובכל ע"ש ילמוד כל היום, וכשיבוא אותו היום ולא ימות תתבטל הגזירה ויכול להיות יותר. והשיב הקב"ה טוב לי יום אחד שאתה עוסק בתורה מאלף עולות, והנה עולה דוחה שבת, ולכן בכל יומא דשבתא יתיב וגריס, אך ההוא יומא דבעי למימח היה עצרת שחל להיות בשבת, ובעצרת כולי עלמא מודים דבעינן נמי לכם, לכך בא המלאך המות בעצרת ובחיש באילני, להראות לו בזה בעצרת שדינן על פירות האילן צריך נמי לכם.

(ארץ החיים על תהלים (קושטא תק"י) לרבי אברהם חיים הכהן מניקלשבורג)

שעיר עזים אחד חטאת. (כט יא)

בבעל הטורים כתב טעם, למה לא נאמר ביה"כ שעיר עזים וכו' לכפר כמו שנאמר בשאר שעירי הרגלים, לפי שיהיה"כ מכפר. ויש להבין לטעם זה מדוע נאמר לכפר בפר ושעיר של עבודת היום הנאמרים בפר' אחרי מות, ובמה נשתנה שעיר המוספים מהם שלא נאמר בו לכפר, הלא כולם באים לכפר על טומאת מקדש וקדשיו. ואמר הגאון ר' רפאל הכהן האב"ד דקהילות אה"ו (אלטונה המבורג ואנזבעק) ליישב בהא דאמרין בפסחים דף ג"ט, ואכלו אותם אשר כפר בהם (שמות כט לג) מלמד שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, וכמה דכהנים לא אכלי בשר בעלים לא מתכפר ע"ש. לכן לא נאמר לכפר בשעיר המוספין של יוה"כ, כי הוא היה מן החטאות הנאכלות, וא"כ לא נשלמה הכפרה ביה"כ עצמו, כי הכהנים לא יכלו לאכול מן הבשר כדת היום עד הערב. אבל בפר ושעיר שבעבודת היום נכון הוא שנאמר לכפר, כי הם היו מן החטאות הנשרפות, וא"כ נשלמה הכפרה בו ביום. ודפח"ח.

(ליקוטי בשמים (ורשא תרס"ג) לרבי יחיאל מיכל בערמן)

בני יששכר למשפחותם. (כו כג)

פירש האור החיים הקדוש דירמזו למה שאמרו ז"ל (עוקצין פ"א) עתיד הקדוש ברוך הוא להנחיל לכל צדיק שלש מאות ועשר עולמות, והוא אומרו יש שכר. ואמר הרה"ק הרבי רבי בער מראדשיץ זצלה"ה (מגדולי תלמידי החוזה מלובלין ז"ע) מה להם לצדיקים כל כך הרבה עולמות. אלא דכל צדיק וצדיק מביא את כל אנשי שלומו אליו, וצריך עבורם הרבה מקום.

(אמרי בינה לרבי יעקב יצחק מביאלה, והובא באמרי עצות ותבונה לרבי יואל צבי בארון)

רבי ישכר בער בארון זצוק"ל הסבא קדישא מרדושיץ

נולד בשנת תקכ"ה לרבי יצחק המשב"ק של המגיד הגדול ממעזריטש זצ"ל. אביו נשא בעצת המגיד ממעזריטש את מרים המשרתת בביתו, שהיתה אחות הגאון רבי זונדל דיין בראדאשיץ ז"ע מגדולי תלמידיו של הרה"ק רבי אלימלך מליצ'נסק ז"ע. אמנם עקב היותה חולנית ומראיה החיצוני לא ידע להחליט בענין, והבטיח לו המגיד שיוולד לו בן שיאיר את העולם. בצעירותו התגורר רבי בער בחמלניק, שם שירת את הרה"ק רבי אליעזר ליפא וייסבלום בן הרבי רבי אלימלך זצ"ל שהתגורר שם. באותה תקופה עוד לא התפרסם שמו, והוא חי בעוני. למד אצל רבותיו הקדושים הרבי רבי אלימלך מליצ'נסק, החוזה מלובלין, המגיד מקוזניץ, רבי מנחם מרימנוב, היהודי הקדוש מפשיסחא ורבי אברהם יהושע העשיל מאפטא ז"ע, והתפאר בעצמו ששימש מאה ועשרים צדיקים בעלי רוח הקודש.

היה ידוע בדורו כבעל מופת עצום, ורבים נהרו לפתחו כדי להוושע. אחד מצאצאיו הוציא את הספר 'נפלאות הסבא קדישא', בו יש עדויות על רפוי חולים למעלה מדרך הטבע, ואפילו על תחיית המתים. ובערב שבת פרשת שלח, י"ח בסיון דשנת תר"ג נסתלק הסבא קדישא, והשאיר הרבה תלמידים גדולים ומפורסמים, ה"ה הגה"ק רבי חיים מאיר יחיאל ממוגלניצא, רבי אליעזר מדז'יקוב, רבי יוסף ברוך מגיישטאט ורבי אהרן מקראקא בני המאור ושמש, התפארת שלמה מרדומסק, רבי נתן דוד משידלובצא, רבי יחזקאל משינאווא ורבי דוד מקשאנוב בני הדברי חיים מצאנז, ורבי אלימלך שפירא מגרודזיסק, ורבי אליעזר מניישטט נכדו של החוזה מלובלין שנפטר מעט זמן אחרי פטירת רבי ישכר בער מרוב עוגמת נפש, ורבי יחיאל חיים מאוז'רוב ז"ע.

לע"נ האברך היקר רבי עקיבא בן רבי מרדכי דוד ראנד ז"ל